

Raahen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma, loppuraportti

Rakennetun ympäristön lautakunta 17.6.2026 § 96

Valmistelija Liikuntapalvelupäällikkö Toni Ojala ja kuntatekniikan päällikkö Eemeli Ojaniemi

Raahen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman laatiminen käynnistettiin huhtikuussa 2025. Hankkeeseen saatiin Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta 75 prosentin valtionavustus (avustuksen osuus 20 250 € ja omavastuuosuus 6 750 €). Liikkumisen ohjauksen valtionavustusta vuodelle 2025 haettiin nimenomaan Raahen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman suunnitteluun. Projektipäällikkönä hankkeessa toimi Kirsi Översti Ramboll Finland Oy:stä.

Raahen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman tavoitteena on parantaa kävelyn sekä pyöräilyn mahdollisuuksia Raahessa ja tehdä niistä houkuttelevia liikkumismuotoja ympäri vuoden. Hyväksyttävänä oleva asiakirja on poikkihallinnollinen ja strateginen ohjelma, jolla luodaan pohja kävelyn ja pyöräliikenteen kokonaisvaltaiselle kehittämiselle vuoteen 2037 saakka. Valmistelua on ohjannut laaja-alainen ohjausryhmä, johon on kuulunut edustajia kaupungin eri hallintokunnista. Ohjaustyön tukena on ollut myös kolmannen sektorin, paikallisten yrittäjien ja yritysten sekä Liikenneturvan edustus.

Ohjelmatyön aikana on kuultu laajasti asukkaita sekä alueella liikkuvia keväällä 2025 järjestetyn Maptionnaire-karttapalvelukyselyn avulla. Sähköiseen kyselyyn saatiin yhteensä 588 vastausta, joista 91 % oli täysi-ikäisiä. Lisäksi tammikuussa 2026 pidettiin Fregatti-salissa avoin työpaja, jossa kuntalaisia kuultiin paikan päällä.

Ohjelman tarve kytkeytyy vahvasti valtakunnallisiin liikennetavoitteisiin, Raahen kaupunkistrategiaan ja aiempiin liikennesuunnitelmiin. Nykytilatarkastelun mukaan raahelaisten liikkumattomuus ja liiallinen paikallaanolo aiheuttavat kaupungille merkittäviä suoria ja epäsuoria kokonaiskustannuksia vuosittain. Ohjelmatyön kautta tehtävillä toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan raahelaisten arkiaktiivisuuteen kävelyn ja pyöräilyn keinoin, mikä heijastuu pitkällä aikavälillä positiivisesti myös terveyskuluihin.

Raahen yhdyskuntarakenne on kävelyille ja pyöräilylle erittäin otollinen. Saavutettavuusanalyysin mukaan 63 prosenttia asukkaista saavuttaa jonkin alueen palvelukeskuksista (Raahen keskusta, Pattijoki tai Vihanti) puolesta tunnissa kävellen ja vain 10 minuutissa pyöräillen.

Asukaskyselyssä olosuhteet saivat pyöräilyn osalta kouluarvosanaksi 3,3 ja jalankulun osalta 3,7 (asteikolla 1–5). Suurimmaksi pyöräilyväylien kehittämistarpeeksi asukkaat nimesivät talvikunnossapidon tehostamisen, ja 40 prosenttia vastaajista arvioi oman pyöräilynsä lisääntyvän jatkossa.

Keskeisenä osana työtä Raahen kaupunkiin on laadittu pyöräiliikenteen hierarkkinen pääverkko, jossa kuvataan keskeisimmät pyöräilyreitit erityisesti arkiliikkumisen näkökulmasta. Pääverkko kytkee asumisen, palvelut ja työpaikat toisiinsa, ja sitä hyödynnetään investointien ja kunnossapidon priorisoinnissa. Pää- ja aluereitit muodostavat pyöräiliikenteen pääverkon, joka yhdistää tärkeimmät kohteet toisiinsa. Paikallisreitit käsittävät kaikki muut kadut ja tiet, pyörätiet sekä tarvittaessa puistokäytävät ja vastaavat, jotka ovat pyöräiliikenteelle sallittuja yhteyksiä. Pyöräiliikenteen pääverkkoon kuuluvat osat ovat laatustandardiltaan paikallisreittejä korkeampitasoisia.

Jalankulun kehittämisessä puolestaan otetaan käyttöön tarvehierarkia, jossa varmistetaan ensin infrastruktuurin esteettömyys sekä turvallisuus, ja keskeisillä alueilla panostetaan myös viihtyisyyteen. Vuonna 2026 investointimäärärahoissa on varattu 50 000 € esteettömyyden parantamiseen, mikä tukee myös asiakirjassa kuvattua esteettömyyden kehittämistä.

Ohjelmatyöhön sisältyy toimenpideohjelma, johon määriteltiin ylä- ja alatavoitteet sekä toimenpidekortit. Toimenpidekortteissa on määritelty kahdeksan pääteemaa, ja jokaisesta on kuvattu toimenpiteen sisältö, vaikutukset, vastuutaho sekä ajoitus. Toimenpidekorttien pääteemoja viedään työ- ja investointiohjelmiin vuosittain, ja ne pyritään toteuttamaan määrärahojen puitteissa. Lisäksi helpommin toteutettavia toimenpiteitä, kuten tapahtumia ja kampanjoita, järjestetään vuosittain yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa.

Raahen kävelyn ja pyöräiliikenteen visiona on: ”Raahessa pyörät pyörivät ja askeleet avartavat.” Visio korostaa sitä, että kävely ja pyöräily ovat arjen ja vapaa-ajan ykkösvalintoja, sillä ne ovat helppoja ja sujuvia liikkumistapoja. Olosuhteet tukevat turvallista ja miellyttävää liikkumista. Kampanjat ja yhteisön osallistaminen saavat asukkaat ihastumaan omin voimin liikkumiseen ja kestävään elämäntapaan jo aivan varhaisesta iästä alkaen.

Esittelijä

Tekninen johtaja Vimpari Jarkko

Päätösesitys

Hyväksytään edistämishjelma noudatettavaksi ohjeellisena kaupungin eri hallintokuntien suunnittelussa, investointien esivalmistelussa sekä kunnossapidon kehittämisessä määrärahojen puitteissa.

Lähetetään Raahen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 188

204/02.05.02/2025

Valmistelija Liikuntapalvelupäällikkö Toni Ojala ja kuntatekniikan päällikkö Eemeli Ojaniemi

Liite Raahen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma, loppuraportti

Esittelijä Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Hyväksytään Raahen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma noudatettavaksi ohjeellisena kaupungin eri toimialojen suunnittelussa, investointien esivalmistelussa sekä kunnossapidon kehittämisessä määrärahojen puitteissa.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tekninen johtaja Jarkko Vimpari saapui kokoukseen asian käsittelyn alkaessa klo 14.10.

Merkittiin pöytäkirjaan, että liikuntapalvelupäällikkö Toni Ojala esitteli asiaa kokouksessa, Toni Ojala ja Jarkko Vimpari poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 14.35.